

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«ЕКОНОМІКА»**
підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за скороченим терміном навчання

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 05 Соціальні та поведінкові науки
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 051 Економіка
(код та найменування спеціальності)

СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ Економіка
(найменування освітньої програми)

Харків
2016

РОЗРОБЛЕНО

Проектною групою кафедри економіки та маркетингу Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка

Прізвище, ім'я, по-батькові	Науковий ступінь, вчене звання, посада	Підпис
Онегіна В.М., <i>керівник проектної групи</i>	д.е.н., професор, професор кафедри економіки та маркетингу	
<i>члени проектної групи</i>		
Шибасєва Н.В.	к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки та маркетингу	
Ткаченко С.С.	к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки та маркетингу	
Антощенкова В.В.	к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки та маркетингу	
Кравченко О.М.	к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки та маркетингу	

СХВАЛЕНО

Науково-методичною радою ХНТУСГ

Протокол № 5 від 08.06.2016р.

Голова

I – Загальна характеристика

<i>Рівень вищої освіти</i>	Перший (бакалаврський) рівень FQ-EHEA – перший цикл, EQF LLL – 6 рівень, НРК – 6 рівень / Бакалавр
<i>Ступінь вищої освіти</i>	Бакалавр
<i>Галузь знань</i>	05 Соціальні та поведінкові науки
<i>Спеціальність</i>	051 Економіка
<i>Обмеження щодо форм навчання</i>	Немає
<i>Освітня кваліфікація</i>	Бакалавр економіки
<i>Кваліфікація в дипломі</i>	Бакалавр зі спеціальності «Економіка»
<i>Форма атестацій</i>	Державні экзамени
<i>Опис предметної області</i>	<p>Об'єкти вивчення та/або діяльності: загальні закони та тенденції розвитку економічних систем, мотивація та поведінка суб'єктів ринку, соціально-економічні процеси, їх моделювання та регулювання.</p> <p>Цілі навчання: підготовка фахівців, які володіють сучасним економічним мисленням, теоретичними знаннями і практичними навичками, необхідними для розв'язання завдань предметної області діяльності.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: поняття, категорії, концепції, принципи соціально-поведінкових та економічних наук.</p> <p>Методи, методик та технології: загальнонаукові методи пізнання, математичні, статистичні та якісні методи економічного аналізу, економіко-математичне моделювання, інформаційно-комунікаційні технології, методи дослідницької діяльності та презентації результатів.</p> <p>Інструментарій та обладнання: сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання, інформаційні системи та програмні продукти, що застосовуються в економічній діяльності.</p>
<i>Академічні права випускників</i>	Продовжити освіту за другим (магістерським) рівнем вищої освіти.
<i>Працевлаштування</i>	Економіст, економіст з бізнес-планування, економіст з ціноутворення, економіст-маркетолог, економіст-аналітик ринків, економіст-логіст, економіст з матеріально-технічного забезпечення, економіст з оплати праці, економіст-бухгалтер, економіст з фінансової роботи, економіст з зовнішньоекономічної діяльності викладач економічних дисциплін коледжу.

II – Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері економіки та у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.
Загальні компетентності	<p>ЗК1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК2 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК3 Знання та розуміння предметної області професійної діяльності.</p> <p>ЗК4 Здатність до усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами.</p> <p>ЗК5 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК6 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК7 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК8 Здатність до креативного та критичного мислення.</p> <p>ЗК9 Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК10 Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК11 Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.</p> <p>ЗК12 Здатність свідомо та соціально-відповідально діяти на основі етичних міркувань.</p>
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	<p>ФК1 Здатність виявляти закономірності функціонування сучасної економіки на мікро- та макрорівні.</p> <p>ФК2 Здатність використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.</p> <p>ФК3 Розуміння основних особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки.</p> <p>ФК4 Здатність описувати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних та прикладних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.</p> <p>ФК5 Розуміння основних особливостей сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.</p> <p>ФК6 Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.</p> <p>ФК7 Здатність застосовувати комп'ютерні технології обробки даних для вирішення економічних завдань, здійснення аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів.</p> <p>ФК8 Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері регулювання економічних та соціально-трудових відносин.</p> <p>ФК9 Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси.</p> <p>ФК10 Навички використання сучасних джерел економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.</p> <p>ФК11 Здатність використовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування економічних рішень.</p> <p>ФК12 Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.</p> <p>ФК13 Здатність визначати сегментацію ринку праці, структуру попиту та пропозиції, зайнятості та безробіття.</p> <p>ФК14 Здатність проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, стану функціональних підсистем підприємств, організацій та установ.</p> <p>ФК15 Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох</p>

III – Опис мети програми та кінцевих результатів навчання

3.1. Основні предметні області, що формують основу освітньої програми

3.1.1. Основні поняття

У цьому стандарті використано терміни та відповідні визначення, що подані у Законі України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII

галузь знань – основна предметна область освіти і науки, що включає групу споріднених спеціальностей, за якими здійснюється професійна підготовка;

Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКТС) – система трансферу і накопичення кредитів, що використовується в Європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікацій та освітніх компонентів і сприяє академічній мобільності здобувачів вищої освіти. Система ґрунтується на визначенні навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених результатів навчання та обліковується у кредитах ЄКТС;

кваліфікація – офіційний результат оцінювання і визнання, який отримано, коли уповноважена установа встановила, що особа досягла компетентностей (результатів навчання) відповідно до стандартів вищої освіти, що засвідчується відповідним документом про вищу освіту;

кваліфікація професійна – кваліфікація, яка присуджується на підставі виконання вимог професійних стандартів, що діють у сфері праці та відображають здатність особи виконувати завдання і обов'язки певного виду професійної діяльності. Професійні кваліфікації надаються роботодавцями або спільно з ними, або за встановленими за їх участю правилами;

державний екзамен – це вид підсумкової атестації, що може передбачатись на завершальному етапі здобуття певного рівня вищої освіти для визначення ступеня професійної підготовки студентів-випускників, їх вміння застосовувати одержані знання у своїй практичній діяльності;

кваліфікаційна робота — це вид підсумкової атестації, що може передбачатись на завершальному етапі здобуття певного рівня вищої освіти для встановлення відповідності набутих здобувачами результатів навчання (компетентностей) вимогам стандартів вищої освіти. Форми кваліфікаційної роботи включають (не обмежуючись зазначеним): дипломну роботу, дисертаційне дослідження, публічну демонстрацію (захист), сукупність наукових статей, комбінацію різних форм вище зазначеного тощо;

кваліфікаційний рівень – структурна одиниця Національної рамки

кваліфікацій, що визначається певною сукупністю компетентностей, які є типовими для кваліфікацій даного рівня;

компетентність – динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти;

інтегральна компетентність – узагальнений опис кваліфікаційного рівня, який виражає основні компетентнісні характеристики рівня щодо навчання та/або професійної діяльності.

загальні компетентності – універсальні компетентності, що не залежать від предметної області, але важливі для успішної подальшої професійної та соціальної діяльності здобувача в різних галузях та для його особистісного розвитку.

спеціальні (фахові, предметні) компетентності – компетентності, що залежать від предметної області, та є важливими для успішної професійної діяльності за певною спеціальністю;

кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі - кредит ЄКТС) - одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин. Навантаження одного навчального року за денною формою навчання становить, як правило, 60 кредитів ЄКТС;

освітня діяльність - діяльність вищих навчальних закладів, що проводиться з метою забезпечення здобуття вищої, післядипломної освіти і задоволення інших освітніх потреб здобувачів вищої освіти та інших осіб;

освітньо-професійна програма - система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти;

спеціалізація - складова спеціальності, що визначається вищим навчальним закладом та передбачає профільну спеціалізовану освітньо-професійну чи освітньо-наукову програму підготовки здобувачів вищої та післядипломної освіти;

спеціальність - складова галузі знань, за якою здійснюється професійна підготовка;

якість вищої освіти - рівень здобутих особою знань, умінь, навичок, інших компетентностей, що відображає її компетентність відповідно до стандартів вищої освіти;

якість освітньої діяльності - рівень організації освітнього процесу у вищому навчальному закладі, що відповідає стандартам вищої освіти, забезпечує здобуття особами якісної вищої освіти та сприяє створенню нових знань.

3.1.2. Галузь використання

ОПП поширюється на систему підготовки фахівців освітнього рівня «бакалавр» за спеціальністю 051 «Економіка».

ОПП установлює:

- нормативну й варіативну частину змісту навчання, засвоєння яких забезпечує формування системи умінь відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики випускників;

- перелік навчальних дисциплін і практик;

- форми державної атестації.

ОПП є обов'язковим для ХНТУСГ, що готує фахівців за даною спеціальністю. Підприємства, установи, організації повинні забезпечити необхідні умови для використання фахівців відповідно до здобутих ними у ХНТУСГ кваліфікації, спеціальності згідно з чинним законодавством.

Вищий навчальний заклад, який прийняв рішення готувати фахівців за даною спеціальністю, повинен, у разі необхідності узгодити зміни та доповнення до даного стандарту з розробниками стандарту.

ОПП придатний для цілей сертифікації фахівців та атестації випускників ХНТУСГ.

3.1.3. Нормативні посилання

В ОПП використано посилання на такі нормативні документи:

- ДК 009:2010 Національний класифікатор України: Класифікація видів економічної діяльності;

- ДК 003:2010 Національний класифікатор України. Класифікатор професій;

- Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII;

- Постанова Кабінету Міністрів України від 20.01.1998 р. №65 «Положення про освітньо-кваліфікаційні рівні (ступеневу освіту)» відповідно до цілей цього стандарту;

- Постанова Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2006 р. № 1719 «Про

перелік напрямів, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавр»;

- Стандарти вищої освіти, які базуються на компетентісному підході і поділяють філософію визначення вимог до фахівця, закладену в основу Болонського процесу та в міжнародному Проекті Європейської Комісії «Гармонізація освітніх структур в Європі» (Tuning Educational Structures in Europe, TUNING).

4. Нормативна частина змісту освітньо-професійної програми

4.1. Нормативна частина змісту ОПП у вигляді впорядкованого набору (масиву) навчальної інформації переліку нормативних навчальних дисциплін і практик забезпечує здобуття системи знань та вмінь, необхідних для формування компетенцій бакалавра.

4.2. Присвоєння кваліфікацій «бакалавра економіки» забезпечується також нормативними видами практики – навчальною «Вступ до фаху» (1 кредит за ЄКТС), навчальною «Інформаційні системи та технології» (1 кредит за ЄКТС), Навчальною «Технології та процеси переробки та зберігання с.-г. продукції» (1 кредит за ЄКТС), навчальної «Технології виробництва продукції рослинництва» - (1 кредит за ЄКТС), навчальної «Технологія виробництва продукції тваринництва» (1 кредит за ЄКТС) виробничої (ознайомлювальної) «організація економічної служби підприємства» (3 кредити за ЄКТС), виробничої «Економіка підприємства» (6 кредитів за ЄКТС), виробничої «Комплексна виробнича практика» (6 кредитів за ЄКТС).

4.3. Нормативна частина змісту ОПП включає програми нормативних навчальних дисциплін і практик, що затверджуються Вченою радою ХНТУСГ.

4.4. Час вивчення навчальних дисциплін нормативної частини ОПП підготовки бакалавра становить 60 % загального навчального часу за навчальним планом.

4.5. Перелік дисциплін, рекомендованих до нормативної частини ОПП для формування навчального плану ХНТУСГ, наведено в додатку Б.

5. Варіативна частина змісту освітньо-професійної програми

5.1. Варіативна частина змісту ОПП у вигляді впорядкованого набору (масиву) навчальної інформації переліку нормативних навчальних дисциплін і практик забезпечує здобуття системи знань та вмінь, необхідних для формування компетенцій бакалавра відповідно до професійного спрямування.

5.2. Варіативна частина змісту ОПП включає програми варіативних навчальних дисциплін, що затверджуються Вченою радою ХНТУСГ.

5.3. Час вивчення навчальних дисциплін варіативної частини ОПП підготовки бакалавра становить 40,8 % загального навчального часу за навчальним планом.

5.4. Варіативна частина ОПП підготовки бакалавра складається з навчальних дисциплін за самостійним вибором ВНЗ (15,0 %) та вибором студентів (25,0 %).

5.5. Перелік дисциплін, рекомендованих до варіативної частини ОПП для формування навчального плану ХНТУСГ, наведено в додатку Б.

6. Державна атестація студентів

6.1. Державна атестація здійснюється на підставі оцінювання рівня компетентності випускників таким методом комплексної діагностики як складання державного екзамену.

6.2. На державну атестацію вносяться навчальні дисципліни циклу професійної та практичної підготовки ОПП підготовки бакалавра у галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка».

6.3. Державний екзамен проводиться на основі Програми державного екзамену, що складається з урахуванням профільних дисциплін нормативної і варіативної частин ОПП.

Програму державного екзамену затверджує вчена рада ХНУТСГ.

6.4. Студентам, які успішно пройшли державну атестацію, державна екзаменаційна комісія присвоює кваліфікацію «бакалавр економіки».

7. Забезпечення навчального процесу

7.1. Загальні вимоги, а також вимоги до кадрового, матеріально-технічного, навчально-методичного та інформаційного забезпечення підготовки бакалаврів ХНТУСГ визначаються нормативами для ліцензування і акредитації напрямів підготовки, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187, а також положенням про організацію освітнього процесу у вищому навчальному закладі.

7.2. ХНТУСГ має забезпечувати студентів і викладачів навчально-методичними матеріалами на паперових та електронних носіях, підручниками і навчальними посібниками, періодичними виданнями за спеціальністю, доступом до електронних інформаційних ресурсів (у т.ч. за допомогою Інтернету) у бібліотеці університету; корпоративними каталогами (спільно з бібліотеками провідних вітчизняних та зарубіжних вищих навчальних закладів).

7.3. Обов'язковою умовою здійснення навчального процесу є належне матеріально-технічне забезпечення. До складу матеріально-технічної бази входять спеціалізовані навчально-тренінгові лабораторії та кабінети, що створюють умови

для здобуття студентами спеціальних професійних компетенцій за освітньою програмою «Економіка» спеціальності 051 «Економіка».

**8. Перелік нормативних документів,
на яких базується стандарт вищої освіти**

А. Офіційні документи:

1. ESG [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/pdf/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf
2. ISCED (МСКО) 2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uis.unesco.org/education/documents/isced-2011-en.pdf>
3. ISCED-F (МСКО-Г) 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-fields-of-education-training-2013.pdf>
4. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
5. Закон України від 10.12.2015 № № 889-VIII «Про державну службу» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/889-19>
6. Класифікатор професій (КП) станом на 01.10.2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://buhgalter911.com/res/spravochniki/klassifikprofessiy.aspx>
7. Класифікація видів економічної діяльності: національний класифікатор України КВЕД 009:2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dtki.com.ua/show/0sid0177.html>
8. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти: Схвалено сектором вищої освіти Науково-методичної Ради Міністерства освіти і науки України протокол від 29.03.2016 № 3 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/>
9. Національна рамка кваліфікацій: Додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF>
10. Области образования и профессиональной подготовки 2013 (МСКО-О 2013): Сопроводительное руководство к Международной стандартной классификации образования 2011. – Институт статистики ЮНЕСКО, 2014. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uis.unesco.org/Library/Documents/isced-f-2013-fields-of-education-training-2014-rus.pdf>.

11. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження національної рамки кваліфікацій» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: - <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-p>.

12. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.15 року № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-p>.

13. Про затвердження зміни до національного класифікатора України ДК 003-2010: наказ Міністерства економічного розвитку України від 02.09.2015 р. № 1084 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://buhgalter911.com/ShowArticle.aspx?a=272508>

14. Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266: наказ МОН України від 06.11.2015 № 1151 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1460-15>

15. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти. - К. : Ленвіт, 2006. - 35 с. ISBN 966-7043-96-7.

Б. Корисні посилання:

1. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.unideusto.org/tuningeu/>

2. Tuning Educational Structures in Europe [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.unideusto.org/tuningeu/>

3. Національний глосарій 2014 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/biblioteka/glossariy_Visha_osvita_2014_tempus-office.pdf

4. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <file:///D:/Users/Dell/Downloads/BolonskyiProcessNewParadigmHE.pdf>

5. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/biblioteka/Rozvitok_sisitemi_zabesp_yakosti_VO_UA_2015.pdf

ДОДАТКИ

Додаток А

Таблиця А.1

Загальний навчальний час підготовки бакалавра за спеціальністю 051 «Економіка»

Освітньо-кваліфікаційний рівень	Термін навчання за денною формою, роки	Максимальний навчальний час, кредити ЄКТС
бакалавр	4,0	240,0

Таблиця А.2

Розподіл змісту освітньо-професійної програми, навчальний час за циклами підготовки бакалавра за спеціальністю 051 «Економіка»

Цикли підготовки	Навчальний час за циклами кредити ЄКТС ¹
I. Цикл загальної підготовки (ЗП)	90,0 (37,5 %)
II. Цикл професійної підготовки (ПП)	150,0 (62,5 %)
Усього ²	240,0 (100,0 %)

Таблиця А.3

Навчальний час на державну атестацію

Державна атестація	Мінімальний навчальний час, кредити ЄКТС ³
Державний екзамен	2,0 (0,7 %)

¹ У дужках наведено частки мінімального, навчального часу за циклами підготовки (табл. А.2) та мінімального навчального часу на дипломну роботу та державний екзамен (табл. А. 3) у загальному обсязі навчального часу підготовки магістра.

² У тому числі час відведений на дипломну роботу та державний екзамен

Додаток Б

Перелік навчальних дисциплін нормативної частини ОПП за циклами підготовки бакалавра з напрямку 05 «Соціальні та поведінкові науки» за освітньо-професійною програмою «Економіка» спеціальності 051 «Економіка»

Навчальний цикл, шифр та назва початкової дисципліни	Навчальний час за циклами, кредити ЄКТС
I. ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ (шифр ЗП)	
Н ЗП 1 Політекономія	6,0
Н ЗП 2 Математика для економістів (вища математика)	6,0
Н ЗП 3 Інформатика	5,0
Н ЗП 4 Безпека життєдіяльності і охорона праці	3,0
Н ЗП 5 Українська мова (за професійним спрямуванням)	4,0
Н ЗП 6 Історія України	4,0
Н ЗП 7 Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	12,0
Н ЗП 8 Економіко-математичні методи та моделі (оптимізаційні методи та моделі, економетрика)	6,0
Н ЗП 9 Філософія	3,0
Н ЗП 10 Теорія ймовірності	4,0
Н ЗП 11 Політологія	3,0
Н ЗП 12 Навчальна практика "Технології та процеси переробки та зберігання с.-г. продукції"	1,0
Н ЗП 13 Навчальна практика "Технологія виробництва продукції рослинництва"	1,0
Н ЗП 14 Навчальна практика "Технологія виробництва продукції тваринництва"	1,0
Н ЗП 15 Навчальна практика "Вступ до фаху"	3,0
Н ЗП 16 Навчальна практика "Інформаційні системи та технології"	3,0
Варіативна частина	
ВН ЗП 1 Історія української культури	4,0
ВН ЗП 2 Технологія виробництва продукції рослинництва	4,0
ВН ЗП 3 Технологія виробництва продукції тваринництва	5,0
ВН ЗП 4 Технології та процеси переробки та зберігання с.-г. продукції	6,0
ВС ЗП 1.1 Соціологія /	3,0
ВС ЗП 1.2 Психологія	
ВС ЗП 2 Історія економіки та економічної думки	3,0
Разом за циклом I	
90,0	
II. ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ (шифр ПП)	
Н ПП 1 Регіональна економіка	4,0
Н ПП 2 Міжнародна економіка	4,0
Н ПП 3 Менеджмент	4,0

Н ПП 4 Фінанси, гроші та кредит	8,0
Н ПП 5 Економіка підприємства	7,0
Н ПП 6 Бухгалтерський облік	4,0
Н ПП 7 Маркетинг	4,0
Н ПП 8 Мікроекономіка	4,0
Н ПП 9 Макроекономіка	4,0
Н ПП 10 Міжнародний маркетинг	4,0
Н ПП 11 Фінанси підприємства	5,0
Н ПП 12 Аналіз господарської діяльності	4,0
Н ПП 13 Організація виробництва	6,0
Н ПП 14 Виробнича практика (ознайомлювальна) "Організація економічної служби підприємства"	3,0
Н ПП 15 Виробнича практика "Економіка підприємства"	6,0
Н ПП 16 Виробнича практика "Комплексна виробнича практика"	6,0
Складання державного екзамену	2,0
Варіативна частина	
ВН ПП 1 Стратегія підприємства	4,0
ВН ПП 2 Цінова політика	3,0
ВН ПП 3 Проектний аналіз	4,0
ВН ПП 4 Економіка сільського господарства і природокористування	3,0
ВН ПП 5 Теорія економічного аналізу	3,0
ВС ПП 1 Страхування та інвестування	6,0
ВС ПП 2 Управління витратами	3,0
ВС ПП 3.1 Статистика /	6,0
ВС ПП 3.2 Фінансова статистика	
ВС ПП 4.1 Податкова система /	3,0
ВС ПП 4.2 Бюджетна система	
ВС ПП 5 Планування і контроль на підприємстві	4,0
ВС ПП 6.1 Організація підприємницької діяльності /	3,0
ВС ПП 6.2 Організація агробізнесу	
ВС ПП 7 Економіка та організація діяльності об'єднань підприємств	4,0
ВС ПП 8 Нормування праці	3,0
ВС ПП 9.1 Економіка та організація інноваційної діяльності /	4,0
ВС ПП 9.2 Управління інноваціями	
ВС ПП 10.1 Банківська справа /	4,0
ВС ПП 10.2 Організація і методика аудиту	
ВС ПП 11.1 Управління логістичними процесами підприємств /	5,0
ВС ПП 11.2 Економіка світового сільського господарства	
ВС ПП 12.1 Потенціал і розвиток підприємства /	4,0
ВС ПП 12.2 Управління потенціалом підприємства	
ВС ПП 13 Економіка праці та соціально-трудові відносини	5,0
Разом за циклом II	
Усього	
	150,0
	240,0

Додаток В

Діаграма структури програми підготовки бакалавра з напрямку
05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка»

Шифр та назва навчальної дисципліни	Кредити ЄКТС		
	загальна кількість	1-й семестр	2-й семестр
1	2	3	4
1 курс			
Нормативна частина			
ГП 01 Історія України	4,0	4,0	-
ГП 02 Українська мова (за професійним спілкуванням)	4,0	-	4,0
ГП 03 Політекономія	6,0	3,0	3,0
ПНЗЕ 03 Інформатика	5,0	5,0	-
ГП 05 Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	4,0	2,0	2,0
ПНЗЕ 01 Математика для економістів (вища математика)	6,0	3,0	3,0
ПНЗЕ 05 Безпека життєдіяльності	3,0	-	3,0
ПП 15 Навчальна практика «Вступ до фаху»	3,0	-	3,0
ПП 16 Навчальна практика «Технології та процеси переробки та зберігання с.-г. продукції»	1,0	-	1,0
ПП 17 Навчальна практика «Технологія виробництва продукції рослинництва»	1,0	1,0	-
ПП 18 Навчальна практика «Технологія виробництва продукції тваринництва»	1,0	-	1,0
Разом нормативна частина	38,0	18,0	20,0
ГП 06 Фізичне виховання (позакредитна дисципліна)	-	-	-
ГП 07 Вступ до фаху (позакредитна дисципліна)	-	-	-
Варіативна частина			
ГПНЗ 01 Історія української культури	4,0	4,0	-
ГПНЗ 02 Технологія виробництва продукції	4,0	4,0	-

Шифр та назва навчальної дисципліни	Кредити ЄКТС		
	загальна кількість	1-й семестр	2-й семестр
1	2	3	4
рослинництва			
ГПНЗ 03 Технологія виробництва продукції тваринництва	5,0	-	5,0
ГПНЗ 04 Технології та процеси переробки та зберігання с.-г. продукції	6,0	3,0	3,0
ГПВС 05 Історія економіки та економічної думки	3,0	-	3,0
Разом варіативна частина	22,0	11,0	11,0
II курс			
Нормативна частина			
ГП 05 Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	4,0	2,0	2,0
ГП 04 Філософія	3,0	3,0	-
ПНЗЕ 06 Економіко-математичні методи та моделі (оптимізаційні методи та моделі, економетрика)	6,0	3,0	3,0
ПНЗЕ 07 Мікроекономіка	4,0	4,0	-
ПНЗЕ 08 Макроекономіка	4,0	-	4,0
ПНЗЕ 09 Фінанси, гроші і кредит	8,0	4,0	4,0
ПП 02 Міжнародна економіка	4,0	-	4,0
ПП 03 Менеджмент	4,0	-	4,0
ПП 04 Економіка підприємства	3,5	-	3,5
ПП 19 Навчальна практика «Інформаційні системи та технології»	3,0	3,0	-
ПП 20 Виробнича практика (ознайомлювальна)	3,0	-	3,0
Разом нормативна частина	46,5	19,0	27,5
ГП 06 Фізичне виховання (позакредитна дисципліна)	-	-	-

Шифр та назва навчальної дисципліни	Кредити ЄКТС		
	загальна кількість	1-й семестр	2-й семестр
1	2	3	4
Варіативна частина			
ГПВС Соціологія \ Психологія	3,0	-	3,0
ППНЗ 02 Цінова політика	3,0	3,0	-
ППНЗ 04 Економіка сільського господарства та природокористування	3,0	3,0	-
ППВС 03 Статистика \ Фінансова статистика	6,0	6,0	-
Разом варіативна частина	15,0	12,0	3,0
III курс			
Нормативна частина			
ПНЗЕ 02 Теорія ймовірності	4,0	4,0	-
ПНЗЕ 04 Політологія	3,0	3,0	-
ПП 01 Регіональна економіка	4,0	-	4,0
ПП 04 Економіка підприємства	3,5	3,5	-
ПП 05 Бухгалтерський облік	4,0	-	4,0
ПП 06 Маркетинг	4,0	4,0	-
ПП 07 Фінанси підприємства	5,0	-	5,0
ПП 21 Виробнича практика «Економіка підприємства»	6,0	-	6,0
Разом нормативна частина	33,5	14,5	19,0
Варіативна частина			
ППНЗ 01 Стратегія підприємства	4,0	4,0	-
ППНЗ 05 Теорія економічного аналізу	3,0	-	3,0
ППВС 01 Страхування та інвестування	6,0	3,0	3,0
ППВС 02 Управління витратами	3,0	-	3,0
ППВС 04 Податкова система \ Бюджетна система	3,0	3,0	-
ППВС 06 Організація підприємницької діяльності \ Організація агробізнесу	3,0	3,0	-
ППВС 08 Нормування праці	3,0	-	3,0
Разом варіативна частина	25,0	13,0	12,0
IV курс			

Шифр та назва навчальної дисципліни	Кредити ЄКТС		
	загальна кількість	1-й семестр	2-й семестр
1	2	3	4
Нормативна частина			
ГП 05 Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	4,0	2,0	2,0
ПП 08 Аналіз господарської діяльності	4,0	4,0	-
ПП 09 Міжнародний маркетинг	4,0	4,0	-
ПП 10 Організація виробництва	6,0	3,0	3,0
ПП 22 Виробнича практика «Комплексна виробнича практика»	6,0	6,0	-
Разом нормативна частина	24,0	19,0	5,0
Варіативна частина			
ППНЗ 03 Проектний аналіз	4,0	4,0	-
ППВС 05 Планування і контроль на підприємстві	4,0	-	4,0
ППВС 07 Економіка та організація діяльності об'єднань підприємств	4,0	-	4,0
ППВС 09 Економіка та організація інноваційної діяльності \ Управління інноваціями	4,0	-	4,0
ППВС 10 Банківська справа \ Організація і методика аудиту	4,0	-	4,0
ППВС 11 Управління логістичними процесами підприємства \ Економіка світового сільського господарства	5,0	5,0	-
ППВС 12 Потенціал і розвиток підприємства \ Управління потенціалом підприємства	4,0	-	4,0
ППВС 13 Економіка праці та соціально-трудові відносини	5,0	5,0	-
Разом варіативна частина	34,0	14,0	20,0
Разом нормативна частина	142,0	70,5	71,5
Разом варіативна частина	96,0	50,0	46,0
Усього	240,0	120,5	117,5
Державна атестація			
Державний екзамен	-	-	2,0

МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ДЕСКРИПТОРАМ НРК

Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Загальні компетентності				
1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	+			
2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.		+		
3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	+			
4. Здатність до усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами		+	+	
5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.		+	+	
6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.		+		
7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.			+	
8. Здатність до креативного та критичного мислення.			+	+
9. Здатність приймати обґрунтовані рішення.				+
10. Навички міжособистісної взаємодії.			+	+
11. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.			+	+
12. Здатність свідомо та соціально-відповідально діяти на основі етичних міркувань.				+
Спеціальні (фахові) компетентності				
1. Здатність виявляти закономірності функціонування сучасної економіки на мікро- та макrorівні.	+			
2. Здатність використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.	+			
3. Розуміння основних особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки.	+			
4. Здатність описувати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних та прикладних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.	+			

5. Розуміння основних особливостей сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.	+			
6. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.	+	+		
7. Здатність застосовувати комп'ютерні технології обробки даних для вирішення економічних завдань, здійснення аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів.		+	+	
8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері регулювання економічних та соціально-трудова відносин.	+	+		
9. Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси.	+	+		+
10. Навички використання сучасних джерел економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.		+	+	
11. Здатність використовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування економічних рішень.	+	+		
12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення	+			+
13. Здатність визначати сегментацію ринку праці, структуру попиту та пропозиції, зайнятості та безробіття.	+	+		+
14. Здатність проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання та стану функціональних підсистем підприємств, організацій та установ.	+	+		
15. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах у межах спеціальності.	+		+	

**МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ
РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ТА КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ**

Програмні результати навчання ()	Компетентності		
	Інтегральна компетентність	Загальні компетентності (номери)	Спеціальні (фахові) компетентності (номери)
1.Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки.	+	№ 3, 4, 5	№ 1, 4, 5, 13
2.Демонструвати стійке розуміння принципів економічної науки, особливостей функціонування економічних систем.	+	№ 1, 3, 4, 6	№ 1, 3, 5, 6, 14, 15
3.Використовувати аналітичний та методичний інструментарій для розуміння логіки прийняття господарчих рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).	+	№ 1, 2, 5, 6, 9, 12	№ 2, 8, 11, 12, 13
4.Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.	+	№ 2, 3, 4, 5	№ 1, 2, 7, 10, 12
5.Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.	+	№ 1, 3, 8	№ 1, 3, 5, 7, 9, 14
6.Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.	+	№ 2, 6	№ 4, 6, 7, 9, 11, 13
7.Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.	+	№ 1, 3, 6	№ 1, 3, 4, 5, 9, 13
8.Визначати попит та пропозицію на ринку праці, аналізувати структуру зайнятості та безробіття.	+	№ 2, 3, 4, 6, 7, 10, 11, 12	№ 2, 4, 7, 8, 9, 13, 15
9.Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність	+	№ 1, 2, 3, 5, 6, 9, 11	№ 1, 2, 7, 8, 10, 14

їх діяльності.			
10. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.	+	№ 3, 6, 8, 10, 12	№ 2, 5, 8, 9, 10, 13
11. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.	+	№ 2, 3, 9, 10, 11, 12	№ 2, 11, 12, 13, 15
12. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.	+	№ 4, 5, 6, 10	№ 4, 7, 8, 10, 13, 14
13. Вміти працювати як самостійно, так і в команді.	+	№ 2, 4, 5, 10, 11, 12	№ 8, 13, 15
14. Виконувати дослідження за встановленим замовленням.	+	№ 1, 2, 3, 4, 5, 10, 11, 12	№ 2, 4, 7, 10, 11, 12
15. Розуміти та планувати можливості особистого професійного розвитку.	+	№ 2, 3, 8, 10, 11	№ 1, 7, 9, 11, 13
16. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.	+	№ 1, 2, 4, 5, 7, 8, 10	№ 11, 12, 15
17. Розуміти та самостійно формувати зміст, структуру і висновки наукових та аналітичних текстів з економіки.	+	№ 3, 4, 9, 12	№ 4, 7, 10
18. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах.	+	№ 2, 6, 8, 12	№ 1, 4, 9, 10, 15
19. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.		№ 2, 9, 12	№ 2, 10, 13, 15
20. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.	+	№ 1, 5, 6	№ 6, 7, 10, 13
21. Оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами.		№ 4, 5, 10	№ 5, 7, 13, 15
22. Демонструвати вміння абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.		№ 1, 3, 8	№ 1, 4, 8, 9, 11, 14
23. Демонструвати гнучкість та		№ 2, 7, 12	№ 11, 12, 13, 14, 15

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
Н ПП 3	+	+	+																								
Н ПП 4	+	+	+																								
Н ПП 5	+																										
Н ПП 6																											
Н ПП 7																											
Н ПП 8																											
Н ПП 9																											
Н ПП 10	+																										
Н ПП 11																											
Н ПП 12	+	+	+																								
Н ПП 13	+	+	+																								
Н ПП 14																											
Н ПП 15																											
Н ПП 16																											
ВН ПП 1	+	+																									
ВН ПП 2	+																										
ВН ПП 3	+																										
ВН ПП 4	+	+	+	+	+																						
ВН ПП 5	+	+	+	+	+																						
ВС ПП 1	+																										
ВС ПП 2																											
ВС ПП 3.1																											
ВС ПП 3.2																											
ВС ПП 4.1																											
ВС ПП 4.2																											
ВС ПП 5	+																										
ВС ПП 6.1																											
ВС ПП 6.2																											
ВС ПП 7																											
ВС ПП 8																											
ВС ПП 9.1	+																										
ВС ПП 9.2																											
ВС ПП 10.1	+	+	+																								
ВС ПП 10.2	+	+	+																								
ВС ПП 11.1	+	+	+																								
ВС ПП 11.2	+	+																									
ВС ПП 12.1	+																										
ВС ПП 12.2																											
ВС ПП 13	+	+																									

Гарант освітньої програми /
Керівник проектної групи

В.М. Онегіна

Проректор з НГПР

В.І. Жила